

POSTANOWIENIE

11 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 11 czerwca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku E.C.

z udziałem M.S.

o podział majątku,

na skutek skargi kasacyjnej M.S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu

z 9 lutego 2024 r., II Ca 531/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. stwierdza, że wnioskodawczyni i uczestniczka ponoszą koszty związane ze swym udziałem w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestniczka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, „a to braku podstaw do ustalenia nierównych udziałów w majątku dorobkowym w sytuacji, gdy pomiędzy uprawnioną, a spadkodawcą nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia małżeńskiego trwający 25 lat, przy jednoczesnym trwaniu formalnego związku małżeńskiego”. Uczestniczka powołała się też na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a to: art. 43 § 2 k.r.o., a w uzasadnieniu podniosła, że „Sąd Okręgowy dokonując analizy materiału dowodowego oraz opierając się na orzecznictwie Sądu Najwyższego wywnioskował, że nie zaszły ani ważne powody, ani różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego, pomimo zaprzestania pożycia małżeńskiego, wnioskodawczyni i spadkodawcy, którzy formalnie byli małżeństwem, oboje byli aktywni zawodowo, a każde z nich przyczyniało się do zaspokojenia potrzeb rodziny. W rzeczywistości wnioskodawczyni i spadkodawca prowadzili osobne gospodarstwa domowe przez okres ostatnich 25 lat, nie łączyły ich żadne więzi: uczuciowa, fizyczna (intymna) oraz gospodarcza, tj. *separatio quod torum et mensam*”.

W następnym natomiast zdaniu uczestniczka stwierdziła, że jej skarga jest oczywiście uzasadniona: „wniosek jak na wstępie jawi się jako uzasadniony, albowiem zgodnie z przyjętą linią orzecniczą, powołanie się na przesłankę oczywistego naruszenia prawa wymagałoby zatem wykazania kwalifikowanej postaci takich zarzutów, polegających na ich oczywistości widocznej *prima facie*, tj. od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 Nr 3, poz. 49). Oznacza to, że pojęcie "oczywistego" naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty podstaw zaskarżenia były ewidentnie uzasadnione bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanych ustaleń Sądu drugiej instancji. Zdaniem kasatora przyjęcie skargi do rozpoznania i jej rozstrzygnięcie niewątpliwie przyczyni się do rozwoju

i ustabilizowania linii judykatury w zakresie wykładni przepisów a to: art. 43 § 2 k.r.o.”.

W świetle ustalonej linii orzeczniczej, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga określenia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa.

O potrzebie wykładni przepisów prawnych jako przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można mówić wtedy, gdy z mającego zastosowanie lub mogącego mieć zastosowanie w sprawie przepisu dekodowane są różne normy prawne, a brak jest wypowiedzi w doktrynie i orzecznictwie, które by te różnice usuwały i wyjaśniały przyczyny ich występowania. Ponadto, zagadnienie prawne ani potrzeba wykładni przepisów prawnych nie powstają, gdy Sąd Najwyższy zajmował co do nich stanowisko i wyrażał poglądy we wcześniej wydanych orzeczeniach, a nie zaszły żadne okoliczności uzasadniające ich zmianę.

Wniosek uczestniczki o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, przytoczony powyżej wraz z uzasadnieniem niemal dosłownie i w całości, w oczywisty sposób nie spełnia powyższych wymagań. Sądy obu instancji przytoczyły w motywach wydanych w sprawie postanowień zarówno poglądy orzecznictwa, jak i piśmiennictwa odnośnie do wykładni przepisów o ustrojach majątkowych małżeńskich, zasadach podziału majątku, jak i wreszcie i przesłankach ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków. Do tych zasad odwołały się przy wydawaniu rozstrzygnięcia w sprawie. Oczekując, że Sąd Najwyższy po raz kolejny dokona wykładni art. 43 § 2 k.r.o., uczestniczka ani nie wyjaśniła, jakie zagadnienie prawne – inne od już rozważanych, a zatem mające cechę nowości – powstaje na gruncie tego przepisu, ani nie przedstawiła

znaczenia tego zagadnienia przy ocenie prawnych konsekwencji okoliczności składających się na podstawę faktyczną orzeczenia.

Niekonsekwentne jest przy tym stanowisko uczestniczki, jakoby art. 43 § 2 k.r.o., wymagający – jej zdaniem – wykładni przez Sąd Najwyższy z uwagi na niejasność zawartej w nim regulacji, został przez Sąd Okręgowy naruszony rażąco i w sposób oczywisty dla każdego prawnika, gdyż tylko takie naruszenie prawa może uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście uzasadnionej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 520 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

(R.N.)

[a.ł]